

Paltamon kunta
paltamon.kunta@paltamo.fi
Salmelankuja 1
88300 PALTAMO

HUKKALANSALON TUULIVOIMAPUISTON OYK:N LUONNOS; PALTAMO

Paltamon kunnanhallitus pyytää terveydensuojeluviranomaisena toimivalta Kainuun ympäristöterveyspalveluilta lausuntoa Hukkalansalon tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnoksesta.

Kaava laaditaan 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena osayleiskaavana, jota voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv-alue).

Osayleiskaavoituksessa hyödynnetään YVA-menettelyssä laadittuja selvityksiä ja arvioinnin tuloksia. Kaavassa määritellään mm. voimaloille sallittavat sijoituspaikat, enimmäismäärät ja -korkeudet. Kaavassa voidaan myös antaa määräyksiä haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet sekä suunnitteluprosessin aikana muodostuvat tavoitteet.

Hankkeen tavoitteena on selvittää mahdollisuutta rakentaa yhteensä 19 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä ja yksikköteho on arviolta 5-10 MW, jolloin koko tuulivoimapuiston kokonaisteho noin 95-190 MW. Hukkalansalon tuulivoimapuiston sähkönsiirtoa varten rakennetaan 110 kV voimajohto Takiankankaan alueelle. Voimajohdon reitille on kaksi vaihtoehtoa, joko Osmankajärven pohjois- (16 km) tai eteläpuolelta (13 km). Eteläpuolinen reitti sijoittuisi kokonaan uuteen johtoaukeaan ja pohjoispuolinen reitti vastaavasti noin seitsemän kilometrin matkan olemassa olevan Fingridin Nuojua-Seitenoikea 220 kV voimajohdon rinnalle.

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe

Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi

Hankkeen vaikutuksia on selvitetty maankäyttöön, asumisen olosuhteisiin, virkistyskäyttöön, metsästykseseen, metsätalouteen, elinkeinoihin sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa.

Kaava-alue

Hukkalansalon suunnittelualue sijaitsee Paltamon kunnan pohjoisrajalla noin kahdeksan kilometrin päässä Paltamon kirkonkylältä. Kaava-alue rajautuu pohjoisessa Puolangan kuntaan, jonka keskusta on alueelta matkaa noin 37 kilometriä. Kaava-alueen pinta-ala on yhteensä noin 3444 hehtaaria. Kaava-aluetta ei ole osoitettu tuulivoimaloiden rakentamisen alueeksi voimassa olevassa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 ehdotuksessa Hukkalansalo on osoitettu uudeksi tuulivoimaloiden alueeksi, jonka laskennalliseksi voimalamääräksi on selvitysten perusteella määritetty 16 voimalaa ja alueen pinta-alaksi 1640 ha, joka on aluevarauksena noin puolet pienempi kuin suunniteltu kaava-alue.

Kaava-alueella ja sen lähiympäristössä on metsätalousaluetta ja pieniä pelto-alueita. Alueen läheisyyteen sijoittuvat Saarisenjärvi idässä ja Osmankajärvi luoteessa. Suunnittelualueella ei sijaitse asuin- tai lomarakennuksia. Lähimmät asuin- ja lomarakennukset sijaitsevat kaava-alueen ympärille sijoittuvien järvien rannoille ja Rajamäen, Raappananmäen, Vaarankylän sekä Törmänmäen kyliin. Lähimmät asuinrakennukset sijoittuvat alle kilometrin etäisyydelle Raappananmäen ja Rajamäen kyliin kaava-alueen länsi- ja itäpuolelle. Lähimmät lomarakennukset sijoittuvat 1,5-2,0 km etäisyydelle lähimmistä voimaloista Saarisenjärven rannoille. Hankkeen mahdollisia terveysvaikutuksia on tarkasteltu melun ja väkkeyn osalta liikenteeseen, äänimaisemaan ja valo-olosuhteisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin yhteydessä. Lisäksi arvioinnin tueksi on tehty asukaskysely, jonka tuloksia on hyödynnetty ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa.

Kaava-alue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle, mutta kaava-alueen itäpuolella 1,2 kilometrin päässä sijaitsee 1 luokan pohjavesialue Lehtoharju, joka on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue sekä Törmänmäenharjun pohjavesialue (2E luokka) kaava-alueesta pohjoiseen.

Suunnittelualueen virkistyskäyttö painottuu metsästykseseen, marjastukseen, sienestykseseen ja muuhun luonnossa liikkumiseen. Suunnittelualueen lähiympäristössä sijaitsee myös vesistöalueita, joita käytetään virkistyskalastukseen.

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia maa-ainestenottolupia. GTK:n kallioperäkartan tietojen perusteella Hukkalansalon alueella esiintyy mustaliusketta, joka voi aiheuttaa riskin maaperän happamoitumiselle. Suunnittelualueelle rakennetaan uusia teitä noin 13 kilometriä.

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihde
Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi

Lähistöllä eri vaiheissa vireillä olevia muita tuulivoimahankkeita ovat Varsavaara (2,5 km itään), Hietavaara (5 km koilliseen), Takiankangas (6 km länteen), Koirakangas (9,7 km pohjoiseen), Valkeisvaara (11,3 km itään) ja Turkiselkä (13,3 km luoteeseen).

Terveystensuojeluviranomaisena toimiva Kainuun ympäristöterveyspalvelut toteaa Hukkalansalon tuulivoimahankkeen osayleiskaavan luonnoksesta seuraavaa:

Kaavoituksessa ja tuulivoima-alueita suunnitellessa tulee tarkastella huolellisesti ihmisten elinympäristöön sekä terveyteen ja viihtyvyyteen kohdistuvia vaikutuksia. Vaikutukset voidaan kokea paikallisesti merkittävinä ja asukkaiden huolta lisäävinä.

Kaavaselostukseen on koottu hankkeen vaikutuksia riittävästi ja esitetty tehdyt selvitykset asianmukaisesti. Terveystensuojeluviranomaisen näkökulmasta katsottuna tärkeät ihmisiin kohdistuvat kokonaisvaikutukset on myös tuotu esille. Hankkeen edetessä ja suunnitelmien tarkentuessa tulee ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia peilata jo tehtyihin arviointeihin ja sitä kautta edelleen pyrkiä vähentämään kyseisiä vaikutuksia. Arviointityön edetessä on suunnitelmassa voitava poistaa ne voimat, jotka vaikutustarkastelun perusteella eivät ole toivottavia.

Tuulivoimaloiden melu- ja välkevaikutukset tulee ottaa jatkosuunnittelussa edelleen huomioon, varsinkin mikäli tuulivoimaloiden koko (teho, korkeus ym.) tulee muuttumaan aiemmin selvitetystä. Mikäli tuulivoimalatyypin, tuulivoimaloiden teho ja korkeus sekä sijainnit muuttuvat osayleiskaavan valmisteluvaiheen mallinnuksessa käytetyistä, tulee mallinnukset tehdä uudelleen. Myös välkemallinnus on yhteisvaikutusten arvioimiseksi muiden hankkeiden kanssa tehtävä kaavaehdotukseen, kaavaluonnoksessa sitä ei ollut.

Tuulivoimaloihin liittyvät vaikutukset koetaan asukkaiden toimesta aina merkittäviksi, vaikka haitallisia vaikutuksia pyritään hallitsemaan ja lieventämään. Yleisesti ottaen vaikutuksia arvioitaessa on huomioitava, että terveysvaikutuksia voi syntyä, vaikka mittaukselliset ja mallinnukset osoittavat ohje- tai raja-arvojen vähäisen alittumisen. Vaikutukset koetaan merkittävinä varsinkin, mikäli asutus jää usean tuulivoimapuiston väliin. Tämän vuoksi yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa on tarkasteltava huolellisesti. Melumallinnuksessa tuli esille useampi kohde, jossa ohjearvo alittui vain hieman.

Vaikutusten arvioinnissa on otettava paikalliset olosuhteet huomioon (maaston muodot, vesistöjen läheisyydet, vallitsevat tuulensuunnat), jotka vaikuttavat mahdollisten haittojen leviämiseen.

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe
Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi

Terveydensuojeluviranomaisen mielestä haitallisten vaikutusten lieventämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota ja siten suunnitella voimalapaikat huolellisesti. Koska tuulivoimaloiden melun leviämisen estäminen laitoksen sijoittamisen jälkeen on käytännössä mahdotonta muutoin kuin toimintaa rajoittamalla, tulee niiden suunnittelussa ja sijoittamisessa kiinnittää erityistä huomiota niiden sijoittamiseen riittävän etäälle asutuksesta, joka on vaikuttavin hallintakeino.

Hukkalansalon kaavamääräyksissä on melun osalta kaavakartassa määräys hyvin yleispiirteinen. Tämä tulee täsmentää vastaavaksi kuin kaavaselostuksessa koko yleiskaava-aluetta koskevissa määräyksissä on määritelty.

Kaavamääräyksiin tulee lisätä tuulivoimalan purkamiseen liittyvä purkamisluvan tarve.

Maa-ainesten ottaminen ja -määrät tulee tarkentaa kaavaehdotukseen. Myöskään yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu, mikäli samoja hankealueiden ulkopuolisia maa-ainesten ottoapaikkoja käytetään useammassa hankkeessa.

Ajantasainen yhteisvaikutusten arviointi eri hankkeiden kesken tarkemmassa suunnittelussa on tärkeää maakuntien sekä kuntien rajalla, sillä vaikutusten arviointi on otettava huomioon kaavaratkaisua muodostettaessa.

Muutoin ei terveydensuojeluviranomaisella ole huomautettavaa Hukkalansalon tuulivoimaosayleiskaavan luonnokseen.

Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Terveysvalvonta

Päivi Nykänen
ympäristöterveysjohtaja

Päivi Parikka
terveystarkastaja

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe

Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi